

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Сьомка Євген Васильвич

ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

Облік витрат діяльності торговельного підприємства

тема

Навчальна
дисципліна

Облік за видами економічної діяльності

назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

Спеціальність

071 Облік і оподаткування

код і найменування спеціальності

Освітньо-професійна
програма

Бухгалтерський облік

назва освітньо-професійної програми

Академічна група

О-1-24

назва академічної групи

Харків, 2025 рік

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник:

Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, викладач, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.



Здобувач

_____ Євген СЬОМКА

підпис здобувача

ІІ здобувача

Підсумкова оцінка: _____ 85 _____ (балів)

Члени комісії з захисту:

_____ Марина МЕЛЬНИЧУК
(підпис)

_____ Інна РУДЕНКО
(підпис)

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Сьомка Євген Васильвич

ІІБ здобувача

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна
дисципліна

Облік за видами економічної діяльності

назва навчальної дисципліни

Тема роботи

Облік витрат діяльності торговельного підприємства

тема курсової роботи

Термін подання
завершеної роботи

18.11.2025 р.

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	02.09 – 14.09.2025
Добір та аналіз літератури за обраною темою	16.09 – 21.09.2025
Складання плану курсової роботи	23.09 – 28.09.2025
Написання вступу та I розділу	30.09 – 19.10.2025
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	21.10 – 09.11.2025
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	11.11 – 16.11.2025
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	18.11 – 30.11.2025
Захист курсової роботи	02.12 – 07.12.2025

Завдання видав

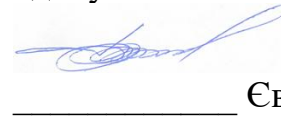
Науковий керівник,
кандидат економічних наук

 Марина МЕЛЬНИЧУК
(підпис)

«14» вересня 2025 р.

Завдання отримав

Здобувач


(підпис)

Євген СЬОМКА
ІІБ здобувача

«14» вересня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Теоретичні основи та нормативно-правове регулювання обліку витрат торговельного підприємства	6
1.2. Аналіз та методика бухгалтерського обліку витрат торговельного підприємства	9
1.3. Удосконалення обліку витрат торговельного підприємства та автоматизація облікового процесу	12
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

Велика значимість витрат підтверджується ще історичними пам'ятками публічної звітності та обліку, що виникли ще за часів первісного суспільства. Тракткування витрат сягають теорії вартості, а основи сучасного бачення цієї категорії були закладені у ХІХ столітті. Поштовхом для поглибленого вивчення проблематики витрат стали зростаючі потреби виробництва.

Дослідження будь-яких економічних явищ доцільно починати з аналізу історії їхнього виникнення. Науковці дедалі частіше звертаються до важливих історичних подій, бо якщо проаналізувати минулі етапи, можна краще зрозуміти рівень розвитку. Історія обліку витрат викликає інтерес до їх вивчення, поглиблює знання та дозволяє глибше зрозуміти сучасні тенденції їх розвитку.

Вивчення минулого показує, як змінювалися підходи до калькулювання собівартості, допомагає оцінити сучасні тенденції - перехід від традиційного обліку до Activity-Based Costing (ABC) та стратегічного управлінського обліку. Серед іноземних науковців, які досліджували це питання, можна відзначити: Е. Бем-Баверка, Г. Брідж-Бея, С. Брю, Л. Буагільбера, Івана Бреда, Л. Вальраса, Ф. Візера, Ч. Гаррісона, В. Джевонса, К. Друрі, Г. Емерсона, Дж. Кларка, Ч. Кнопеля, Т. Клінгштейна, Л. Макконнела, К. Маркса, А. Маршалла, К. Ментера, Л. Падовську, Паксона, В. Парето, У. Петті, Г. Піуга, М. Портера, В. Раунтшпрауха, Д. Рікардо, Дж. Ріса, К. Руммеля, Дж. Сігеля, А. Сміта, Спенсера, А. Такера, Ф. Тейлора, Х. Фольмута, Дж. Фостера, А. Хайнса, Дж. Харріса, Е. Хендріксена, Ч. Хорнгрена, Дж. Шанка, Дж. Шима, О. Шмаленбаха, Р. Ентоні, А. Ярулову. Серед українських науковців важливий внесок зробили Петро Атамас, Анатолій Герасимович, Сергій Голов, Зіновій Задорожний, Михайло Кужельний, Володимир Ластовецький, Віталій Лінник, Микола Пушкар, Галина Савицька, Верій Сопко, Микола Чумаченко, Юрій Цал-Цалко, Степан Шкарабан.

На сьогоднішній день в українській економічній літературі існує багато різних визначень категорії «витрати», однак вони часто є неоднозначними та розглядають цю категорію з різних позицій. Це зумовлено тим, що витрати

охоплюють численні економічні процеси – виробництво, споживання, нагромадження, розподіл, обмін – і є об'єктом планування, обліку, контролю, аналізу і управління.

Методологічна основа для формування облікової інформації про витрати підприємства, а також порядок їх відображення у фінансовій звітності, ґрунтується на Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Згідно з цим стандартом, витрати трактуються як зниження економічних вигід у формі вибуття активів або наросування зобов'язань. При цьому витрати визнаються у тому періоді, в якому визнано відповідний дохід [1].

Переважає більшість фахівців визначає витрати переважно як поточні витрати підприємства, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, виконанням робіт, наданням послуг, які, як правило, виражаються показником собівартості продукції [2; 3].

На сучасному етапі управління витратами підприємства мають додаткові можливості для пошуку ефективних шляхів їх оптимізації та зниження. Особлива увага до витрат пояснюється тим, що, на відміну від доходів, саме витратами можна більш ефективно управляти та, відповідно, впливати на фінансовий результат діяльності підприємства.

У процесі формування ринкової економіки України та впровадження ринкових принципів господарювання облік витрат набуває стратегічного значення. Адже завдяки їх детальному аналізу та належній організації обліку можна забезпечити високий рівень економічного управління підприємством, а через зіставлення витрат з доходами – достовірно оцінити результати діяльності та виявити резерви для їх поліпшення.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Теоретичні основи та нормативно-правове регулювання обліку витрат торговельного підприємства

Ефективність та конкурентна перевага підприємств на внутрішніх і зовнішніх ринках збуту змушують їх зосереджуватися не лише на забезпеченні високої якості продукції та задоволенні потреб споживачів, а й приділяти особливу увагу обсягу понесених виробничих витрат та підходам до визначення собівартості продукції (робіт, послуг).

Сучасні реалії функціонування підприємств вимагають шукати не лише шляхи збільшення доходів, а й можливості мінімізації витрат через використання різних методів обліку витрат і калькуляції собівартості продукції.

Організація бухгалтерського обліку витрат та калькуляції собівартості продукції на підприємстві неможлива без відповідного нормативно-правового забезпечення. Це забезпечення формувалося протягом останніх двох десятиліть і перебуває в процесі постійних змін під впливом політичних, економічних, інтеграційних, соціальних та інших факторів.

Формування прогресивних систем і моделей бухгалтерського обліку, а також нормативно-правової бази його ведення, потребує високого рівня теоретичної підготовки як науковців, так і практиків [4]. В таблиці 1.1. представлена класифікація законодавчого забезпечення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, сформована Дерієм В.А. [5].

Ключові правові основи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності в Україні визначає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Таблиця 1.1 – Класифікація нормативно-правового забезпечення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції

За видами	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закони України ✓ Укази і розпорядження Президента України ✓ Постанови і рішення КМУ, міністерств та відомств ✓ П(С)БО: 16, 18, 30, 31 ✓ МСФЗ: 2, 9, 11, 23 ✓ Кодекси України ✓ Методичні рекомендації, інструкції, вказівки ✓ Положення, порядок ✓ Листи, роз'яснення ✓ Плани рахунків бухгалтерського обліку ✓ Форми фінансової звітності ✓ Наказ про облікову політику на підприємстві ✓ Регістри бухгалтерського обліку ✓ Графіки документообігу і виконання обліково-звітних робіт
За рівнями	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Міжнародні ✓ Загальнодержавні ✓ Галузеві ✓ Регіональні ✓ Внутрішньогосподарські
За місцем і роллю в регулюванні бухгалтерського обліку та фінансової звітності	<ul style="list-style-type: none"> ✓ НПА вищої юридичної сили ✓ П(С)БО, інші документи з бухгалтерського обліку ✓ НПА (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації центральних органів виконавчої влади ✓ НПА місцевого походження ✓ Рішення (накази) щодо форм організації бухобліку
За обов'язковістю виконання	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Обов'язкові ✓ Необов'язкові (рекомендаційні)
За групами	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Загальні документи ✓ За напрямками (ділянками) ✓ За галузевою спрямованістю обліку і фінансової звітності [5].

Цей закон встановлює принципи, на яких ґрунтується облік, зокрема принцип нарахування та відповідності доходів і витрат. Сутність цього принципу полягає у необхідності зіставлення доходів звітного періоду з витратами, понесеними задля їхнього отримання, для коректного розрахунку фінансового результату. Важливо,

що відображення доходів і витрат у бухобліку відбувається в момент їх виникнення, незалежно від фактичного руху грошових коштів.

Витрати визначено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5] та деталізовано у відповідних Методичних рекомендаціях щодо формування фінансової звітності.

Внутрішній контроль на підприємствах найчастіше реалізується через інвентаризацію, порядок проведення якої регламентовано Положенням про інвентаризацію. Керівництво підприємства несе відповідальність за організацію цього процесу, визначаючи кількість та дати інвентаризацій, перелік майна і зобов'язань, окрім тих випадків, коли інвентаризація є обов'язковою за законодавством.

Підставою для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку є первинні документи, що фіксують факт їх здійснення. Правила заповнення цих документів, тобто фіксація господарських операцій, регулюються Положенням про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженим 24 травня 1995 року № 88.

Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291), синтетичний облік витрат діяльності ведеться на рахунках класу 9 «Витрати діяльності». Для обліку витрат, пов'язаних безпосередньо з виробництвом, використовують рахунок 23 «Виробництво», в межах якого відкриваються відповідні субрахунки [6].

Аналітичний облік витрат організовується за різними критеріями: видами виробництв, статтями витрат, типами діяльності, а також видами чи групами продукції, що виробляється.

Наказом «Про затвердження спеціалізованих форм регістрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств та Методичних рекомендацій щодо їх застосування» від 4.06.2009 № 390 встановлено, що

журналами-ордерами є реєстри синтетичного обліку витрат на виробництво для даної галузі.

Склад виробничої собівартості продукції регулюється НП(С)БО 16 «Витрати» [10].

1.2. Аналіз та методика бухгалтерського обліку витрат торговельного підприємства

Ключовим показником ефективності роботи підприємства є позитивний фінансовий результат. Збільшити доходи торговельної компанії можна шляхом підвищення цін, але це часто призводить до зниження попиту, адже цінова політика залежить від ринкових умов. Тому оптимізація витрат залишається головним інструментом підвищення ефективності діяльності. Щоб забезпечити своєчасне надходження інформації про витрати до користувачів та посилити контроль за використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, потрібно адаптувати методику обліку торговельних витрат згідно з конкретними умовами, обсягами діяльності та організаційною структурою торговельних підприємств.

Тому облікова система торговельного підприємства стосовно торговельних витрат має складатися з таких елементів:

- облікової політики й основних принципів ведення бухгалтерського обліку торговельних витрат;
- організаційної структури підрозділу, що відповідає за підготовку звітності та ведення обліку торговельних витрат;
- розподілу обов'язків і повноважень між працівниками, які відповідають за ділянку обліку торговельних витрат;
- організації і підготовки, обробки й збереження документів, що відображують господарські операції за здійснення торговельних витрат;

- порядку відображення цих господарських операцій в облікових регістрах, форми й методи узагальнення даних про торговельні витрати в облікових регістрах і звітності;

- критичних сфер обліку торговельних витрат де ризик виникнення помилок чи викривлення фінансової звітності є особливо великим;

- засобів і процедур контролю, що передбачені в галузях системи обліку торговельних витрат [11].

Працівники бухгалтерії мають вживати конкретні заходи, щодо фактичного відображення всіх господарських операцій, що пов'язані із використанням фінансових ресурсів виявляти фальсифіковані документи, що стосуються списання товарів, робіт, матеріалів та послуг.

Особлива відповідальність лежить на фахівцях обліку в роздрібних торговельних підприємствах, де вони відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного внутрішнього контролю.

Ефективність збереження активів, оптимізація використання матеріальних, людських і грошових ресурсів, а також дотримання фінансової дисципліни безпосередньо залежать від якості ведення бухгалтерського обліку та належного виконання контрольних обов'язків бухгалтерським персоналом. При виконанні цих функцій співробітники мають керуватися вимогами, встановленими нормативно-правовими актами щодо бухгалтерського обліку, управління витратами та дотримання бюджетної дисципліни.

Перед відображенням будь-яких фінансово-господарських операцій, що стосуються витрат, на відповідних бухгалтерських рахунках, бухгалтери зобов'язані провести ретельний аналіз усіх супровідних документів. Необхідно перевірити законність і достовірність наведених у них даних та показників. Ця вимога стосується як первинної облікової документації, так і підсумкової звітності, яка подається керівництву, а також статистичним та податковим органам.

Особливості обліку витрат торговельного підприємства залежать від обраної облікової політики, яка затверджується керівництвом підприємства відповідним наказом.

Для узагальнення інформації про витрати торговельні підприємства використовують План рахунків бухгалтерського обліку, він має такі основні рахунки та субрахунки:

(90) Собівартість реалізації (відображає собівартість товарів, фактично реалізованих у звітному періоді).

(92) Адміністративні витрати (витрати, пов'язані з обслуговуванням та управлінням підприємством).

(93) Витрати на збут (облік витрат, пов'язаних з реалізацією продукції, товарів, робіт і послуг).

(39) Витрати майбутніх періодів (витрати, які виникли в поточному періоді, але відносяться до майбутніх періодів, наприклад, сплачена наперед оренда).

Також можна виділити чотири етапи методики обліку витрат:

Документальне оформлення - кожна господарська операція, що призводить до виникнення витрат, має бути підтверджена первинними документами (видаткова накладна, рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна, табель обліку робочого часу, розрахунково-платіжні відомості, договір оренди, акт наданих послуг).

Групування витрат (на відповідних рахунках протягом звітного періоду).

Визначення собівартості реалізованих товарів (може бути використаний один із методів:

- ідентифікованої собівартості;
- середньозваженої собівартості;
- ФІФО (FIFO);
- цін продажу.

Списання витрат на фінансовий результат.

Методика бухгалтерського обліку витрат є стабільною і базується на діючих П(С)БО та Плані рахунків. Важливим є належне документування та правильне віднесення витрат на відповідні рахунки. Оскільки законодавство може зазнавати змін, особливо в частині податкового обліку, важливо відстежувати оновлення та своєчасно вносити зміни до облікової політики підприємства.

1.3. Удосконалення обліку витрат торговельного підприємства та автоматизація облікового процесу

Бухгалтерський облік у торговельних компаніях має низку унікальних особливостей, спричинених швидким обігом товарів, постійною зміною цін та потребою в суворому контролі фінансових операцій. Ключовими аспектами, які визначають специфіку обліку в торгівлі, є ефективне управління товарними запасами, детальний облік доходів, витрат та взаєморозрахунків з постачальниками й клієнтами.

Сучасні цифрові технології відіграють вирішальну роль в оновленні облікових систем. Діджиталізація дозволяє не тільки автоматизувати стандартні операції, а й значно посилити контроль за фінансовими потоками, оптимізувати облікові процедури та покращити співпрацю з партнерами. Отже, серед пріоритетних завдань сьогодення — удосконалення обліку витрат торговельного підприємства та автоматизація всього облікового процесу. Можна виділити основні чотири напрями удосконалення обліку витрат:

Деталізація та аналітичність обліку (чим детальніший та аналітичніший облік, тим точніша інформація для ухвалення управлінських рішень)

Застосування сучасних методів управління витратами:

«Таргет-костинг» (цільове калькулювання): орієнтація на кінцеву ціну реалізації, з якої вираховується цільова собівартість.

«Кайзен-костинг» (постійне вдосконалення): безперервне зниження собівартості протягом життєвого циклу товару.

«Метод ABC» (діяльнісно-орієнтоване калькулювання): розподіл накладних витрат на основі аналізу причин, які їх викликають.

Впровадження системи бюджетування.

Створення ефективної системи внутрішнього контролю

Також автоматизація є ключовим інструментом для удосконалення обліку витрат. Вона дозволяє значно зменшити обсяг рутинної роботи, підвищити точність даних та забезпечити швидкий доступ до інформації. До важливих етапів можна віднести такі:

Впровадження комплексних ERP-систем- ці системи забезпечують інтеграцію всіх бізнес-процесів, включаючи облік, продажі, закупівлі та складський облік (приклади таких систем для торгівлі: BAS, ERP FOSS).

Використання хмарних рішень - хмарні платформи забезпечують гнучкість, масштабованість і доступ до облікових даних з будь-якого пристрою, а також надають можливість співпраці.

Автоматизація первинного обліку (сканування та розпізнавання документів, автоматичне завантаження банківських виписок та електронний документообіг мінімізують ручне введення даних.

Інтеграція з іншими системами (підключення до касових апаратів, систем лояльності, а також CRM-систем та інтернет-магазинів, яка дозволяє автоматично фіксувати витрати, пов'язані з продажем).

Така автоматизація забезпечує низку вагомих переваг: усуває похибки, спричинені людським фактором, та звільняє бухгалтерів від рутинних завдань, дозволяючи їм зосередитися на аналітичній роботі. Дані про витрати стають доступними в режимі реального часу, що сприяє ухваленню оперативних управлінських рішень. Крім того, з'являється можливість створювати деталізовані звіти з будь-якими аналітичними розрізами, що було б вкрай складно реалізувати вручну. Найважливішим результатом є те, що керівництво отримує надійну інформацію для ефективного контролю над витратами, оцінки рентабельності та оптимізації всіх бізнес-процесів.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

1. Скласти початковий баланс на 01.01.20XXр. у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за даними таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Залишки на синтетичних рахунках станом на 01.01.20XX р., тис. грн.

№	Найменування рахунку	Варіант 19
1	Основні засоби (первісна вартість)	744,42
2	Знос основних засобів	201,60
3	Нематеріальні активи (первісна вартість)	143,74
4	Знос нематеріальних активів	8,90
5	Матеріали	10,29
6	Малоцінні швидкозношувані предмети	1,99
7	Незавершене виробництво	0,60
8	Готова продукція	72,27
9	Товари	94,37
10	Каса в національній валюті	8,95
11	Поточний рахунок в національній валюті	1095,60
12	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	17,81
13	Розрахунки з покупцями і замовниками	3,36
14	Розрахунки з бюджетом	4,50
15	Розрахунки по страхуванню	5,78
16	Розрахунки з оплати праці	16,80
17	Розрахунки з підзвітними особами	0,78
18	Нерозподілений прибуток	64,58
19	Статутний капітал	1008,00
20	Короткострокові позики банку	8,40
21	Довгострокові позики банку	840,00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на _____ 20__ р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	135	
Первісна вартість	1001	144	
Накопичена амортизація	1002	(9)	()
Основні засоби:	1010	542	
первісна вартість	1011	744	
знос	1012	(202)	()
Усього за розділом I	1095	677	
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	180	
у тому числі готова продукція	1103	72	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	5	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1105	
Усього за розділом II	1195	1290	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1966	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1008	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	65	
Усього за розділом I	1495	1073	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
Довгострокові кредити банків	1510	840	
Усього за розділом II	1595	840	
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	8	
товари, роботи, послуги	1615	18	
розрахунками з бюджетом	1620	5	
розрахунками зі страхування	1625	6	
розрахунками з оплати праці	1630	17	
Усього за розділом III	1695	53	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	1966	

2. Відкрити всі рахунки синтетичного обліку за даними таблиці 2.1 і перевести з тисяч гривень у гривні.

№	Найменування рахунку	Кореспондуючий Рахунок/Субрахунок	ТИП	Сума, грн
1	Основні засоби (первісна вартість)	10 «Основні засоби»	ДТ	744 420
2	Знос основних засобів	13 «Знос (амортизація) необоротних активів»	КТ	201 600
3	Нематеріальні активи (первісна вартість)	12 «Нематеріальні активи»	ДТ	143 740
4	Знос нематеріальних активів	133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»	КТ	8 900
5	Матеріали	20 «Виробничі запаси»	ДТ	10 290
6	Малоцінні швидкозношувані і предмети	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	ДТ	1 990
7	Незавершене виробництво	23 «Виробництво»	ДТ	600
8	Готова продукція	26 «Готова продукція»	ДТ	72 270
9	Товари	28 «Товари»	ДТ	94 370
10	Каса в національній валюті	301 «Готівка в національній валюті»	ДТ	8 950
11	Поточний рахунок в національній валюті	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	ДТ	1 095 600
12	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	ДТ/КТ	17 810
13	Розрахунки з покупцями і замовниками	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	ДТ/КТ	3 360
14	Розрахунки з бюджетом	64 «Розрахунки за податками й платежами»	ДТ/КТ	4 500
15	Розрахунки по страхуванню	65 «Розрахунки за страхуванням»	ДТ/КТ	5 780
16	Розрахунки з оплати праці	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	ДТ/КТ	16 800
17	Розрахунки з підзвітними особами	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	ДТ	780
18	Нерозподілений прибуток	44 «Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)»	КТ	64 580
19	Статутний капітал	40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»	КТ	1 008 000
20	Короткострокові позики банку	60 «Короткострокові позики»	КТ	8 400
21	Довгострокові позики банку	50 «Довгострокові позики»	КТ	840 000

3. Основним регістром бухгалтерського обліку є Журнал реєстрації господарських операцій. Необхідно скласти журнал реєстрації господарських операцій за січень 20XX р за даними таблиці 2.2. Визначити в ньому економічний

зміст операцій, кореспонденцію рахунків, суму та тип балансових змін під впливом господарських операцій.

Журнал реєстрації господарських операцій заповнити користуючись прикладом таблиці 2.3. Завдання необхідно виконувати враховуючи варіант здобувача за номером в журналі академічної групи. Під таблицею навести розрахунки усіх сум з наведенням формул обчислення кожного показника окремо.

Таблиця 2.2 – Перелік господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму 18 000 грн. у тому числі ПДВ	15000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	3000
3	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ (навести розрахунок)	500
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	100
5	Використано на виробництво продукції матеріали	1 500
6	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	18 000
7	Розрахувати та утримати із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб (навести розрахунок)	3240
8	Розрахувати та утримати із заробітної плати військовий збір (навести розрахунок)	900
9	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок (навести розрахунок)	3960
10	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	3240
11	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	900
12	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	3240
13	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі (навести розрахунок)	9 900
14	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношувальних предметів грошові кошти під звіт	1 500
15	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2 400 грн. у тому числі ПДВ (податкова накладна зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних)	2000
16	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат)	400
17	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	1000
18	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат) (підписано Акт приймання-передачі основних засобів) (навести розрахунок первісної вартості верстату)	2000
21	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	21 000
22	Нараховано знос основних засобів загальновиробничого призначення	1 000
23	Списано загальновиробничі витрати на собівартість виробленої продукції	22000
24	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	2 000

25	Передана вся готова продукція із виробництва на склад (Матеріали+Витрати на ЗП+Податки із ЗП+загальновиробничі витрати)	45460
26	Реалізована вся готова продукція покупцю	169 000
27	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію	33800
28	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю	45460
29	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової продукції	135200
30	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	45460
31	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	2000
32	Нараховано податок на прибуток 18%	15793,20
33	Списано на фінансовий результат податок на прибуток	71946,80
34	У кінці звітної періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	71946,80
35	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу	9000

Таблиця 2.3 – Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
1	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму 18000 грн. у тому числі ПДВ	201 «Сировина і матеріали»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	15000	Збільшення активу, Збільшення пасиву IV тип
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	3000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву I тип
3	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ (навести розрахунок)	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву IV тип
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву I тип

5	Використано на виробництво продукції матеріали	23 "Виробництво"	20 "Виробничі запаси"	1 500	Зменшення активу, Збільшення активу I тип
6	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	23 «Виробництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	18 000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
7	Розрахувати та утримати із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб (навести розрахунок)	661 "Розрахунки за заробітною платою"	641 "Розрахунки за податками"	3240	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву IV тип
8	Розрахувати та утримати із заробітної плати військовий збір (навести розрахунок)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	900	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву IV тип
9	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок (навести розрахунок)	23 "Виробництво"	651 "За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування"	3960	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
10	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	641 "Розрахунки за податками"	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	3240	Зменшення пасиву, Зменшення активу II тип
11	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	900	Зменшення пасиву, Зменшення активу II тип
12	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	3240	Зменшення пасиву, Зменшення активу II тип
13	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі (навести розрахунок)	301 «Каса в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	9 900	Збільшення активу, Зменшення активу I тип

14	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношувальних предметів грошові кошти під звіт	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Каса в національній валюті»	1 500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
15	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2 400 грн. у тому числі ПДВ (податкова накладна зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
16	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат)	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	400	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
17	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
18	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат) (підписано Акт приймання-передачі основних засобів) (навести розрахунок первісної вартості верстату)	10 "Основні засоби"	152 "Придбання (виготовлення) основних засобів"	2000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
21	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	23 «Виробництво»	131 «Знос основних засобів»	21 000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
22	Нараховано знос основних засобів загальновиробничого призначення	91 «Загальновиробничі витрати»	131 «Знос основних засобів»	1 000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
23	Списано загальновиробничі витрати на	23 «Виробництво»	91 «Загальновиробничі витрати»	22000	Збільшення активу,

	собівартість виробленої продукції				Зменшення активу I тип
24	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів»	2 000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
25	Передана вся готова продукція із виробництва на склад (Матеріали+Витрати на ЗП+Податки із ЗП+загальновиробничі витрати)	26 «Готова продукція»	23 «Виробництво»	45460	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
26	Реалізована вся готова продукція покупцю	361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	169 000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
27	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	641 «Розрахунки за податками»	33800	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
28	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	26 «Готова продукція»	45460	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
29	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової продукції	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	791 «Результат операційної діяльності»	135200	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
30	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	791 «Результат операційної діяльності»	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	45460	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
31	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»	2000	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
32	Нараховано податок на прибуток 18%	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»	15793,20	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип

33	Списано на фінансовий результат податок на прибуток	791 «Результат операційної діяльності»	98 «Податок на прибуток»	15793,20	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
34	У кінці звітного періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	791 «Результат операційної діяльності»	441 «Прибуток нерозподілений»	71946,80	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип
35	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу	441 «Прибуток нерозподілений»	40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»	9000	Збільшення, пасиву, зменшення пасиву IV тип

Записати на відкритих рахунках бухгалтерського обліку господарські операції за січень 20XX р., підрахувати обороти та визначити кінцеве сальдо (на 01.02.20XX р.).

Скласти оборотну відомість за синтетичними рахунками за січень 20XX р.(таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Оборотна відомість за синтетичними рахунками, грн

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
10 «Основні засоби»	744420		2000	0	746420	0
12 «Нематеріальні активи»	143740				143740	0
13 «Знос (амортизація) необоротних активів»	0	201600	0	0	0	201600
131 «Знос основних засобів»				24000	0	24000
133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»		8900			0	8900
152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»			3000	2000	1000	
20 «Виробничі запаси»	10290			1500	8790	
201 «Сировина і матеріали»	0	0	15000	0	15000	0
22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	1990		500		2490	0
23 «Виробництво»	600		66460	45460	21600	
26 «Готова продукція»	72270		45460	45460	72270	
28 «Товари»	94370				94370	0
301 «Готівка в національній валюті»	8950				8950	0
301 «Каса в національній валюті»			9900	1500	8400	

311 «Поточні рахунки в національній валюті»	1095600			17280	1078320	
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	3360				3360	0
361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»			169000		169000	0
372 «Розрахунки з підзвітними особами»	780	0	1500	0	2280	0
40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»	0	1008000	0	9000	0	1017000
44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	0	64580	0	0	0	64580
441 «Прибуток нерозподілений»			9000	71947		62947
50 «Довгострокові позики»	0	840000	0	0	0	840000
60 «Короткострокові позики»	0	8400	0	0	0	8400
63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»		17810			0	17810
631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»				21000	0	21000
64 «Розрахунки за податками й платежами»		4500			0	4500
641 «Розрахунки за податками»			6740	52833		46093
642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»			900	900	0	0
65 «Розрахунки за страхуванням»	0	5780	0	0	0	5780
651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»			3240	3960	0	720
66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	0	16800	0	0	0	16800
661 «Розрахунки за заробітною платою»			4140	18000	0	13860
685 «Розрахунки з іншими кредиторами»				1000	0	1000
701 «Дохід від реалізації готової продукції»			169000	169000	0	0
791 «Результат операційної діяльності»			135200	135200	0	0
901 «Собівартість реалізованої готової продукції»			45460	45460	0	0
91 «Загальновиробничі витрати»			1000	22000	0	21000
92 «Адміністративні витрати»			2000	2000	0	0
98 «Податок на прибуток»			15793	15793	0	0

4. Скласти кінцевий баланс на 01.02.20XX р. (використовуючи той самий, що і в п. 1 типовий бланк форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» у тис. грн. та форму № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на XXXX 20XX р.

Актив	Код рядка	На кінець звітного періоду
1	2	3
I. Необоротні активи		
Нематеріальні активи	1000	520
первісна вартість	1001	144
накопичена амортизація	1002	9
Основні засоби	1010	521
первісна вартість	1011	747
знос	1012	226
Усього за розділом I	1095	1041
II. Оборотні активи		
Запаси	1100	155
Гроші та їх еквіваленти	1165	1096

Усього за розділом II	1195	1250
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	
Баланс	1300	2291

Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду
1	2	3
I. Власний капітал	1400	1 017
Зареєстрований (пайовий) капітал		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	128
Усього за розділом I	1495	1 145
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	
Відстрочені податкові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	1510	840
Усього за розділом II	1595	840
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	8
Короткострокові кредити банків		
Поточна кредиторська заборгованість за:		
довгостроковими зобов'язаннями	1610	
товари, роботи, послуги	1615	172
розрахунками з бюджетом	1620	46
у тому числі з податку на прибуток	1621	43
розрахунками зі страхування	1625	7
розрахунками з оплати праці	1630	31
Усього за розділом III	1695	307
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	
Баланс	1900	2 291

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за XXXXX р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ГРН

Стаття	Код рядка	За звітний період
1	2	3
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	135 200
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(45 460)
Валовий:		
прибуток	2090	89 740
Адміністративні витрати	2130	(2 000)
Витрати на збут	2150	()
Фінансовий результат до оподаткування:		

прибуток	2290	87740
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(15 793)
Чистий фінансовий результат:		
прибуток	2350	71947

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період
1	2	3
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0
Сукупний дохід	2465	71947

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період
1	2	3
Матеріальні затрати	2500	1 500
Витрати на оплату праці	2505	18 000
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 960
Амортизація	2515	2 400
Інші операційні витрати	2520	0
Разом	2550	25 860

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Бухгалтерський фінансовий облік [текст]: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутиця. 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир: ПП "Рута", 2009. - 912 с.
3. Організація управління промисловим підприємством [Текст] : навч. посіб. / М. В. Володькіна ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2011. 318 с
4. Кірейцев Г.Г. Регулювання розвитку бухгалтерського обліку в сільському господарстві України: наукова доповідь на Міжнар. наук-практ.конф. Подільського держ. аграрно-тех-ніч. ун-ту 24-25 вересня 2009 р. / Г.Г.Кірейцев. – Кам'янець-Подільський, 2009. 32 с.
5. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2010. Вип. 2. С. 77-83.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <tr://zakon.rada.gov.ua>
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Інструкція про інвентаризацію активів і зобов'язань [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських

підприємств від 04.06.2009 р. № 390 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.].

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» від 19.05.2005 р. № 412.